

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimai nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K. 50 h., za eden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 8 K., za eden mesec 2 K. Dokor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za eden mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje do peterostopne peti-vrste po 12 h., če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvloč frankovati. — Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravljenje je v Knaflovi ulicih št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravljenje pa v pritličju. — Upravljenje naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vojna na Dalnjem Vztoku.

Ali bo pal Port Artur?

(Pismo slovenskega častnika).

V zadnjem času so razni nemški in drugi Rusiji sovražni listi prinašali dolge razprave o portarturski trdnjavni, ki so temeljile v trditvi, da se Port Artur ne bo mogel ubraniti japonskih napadov in da je samo vprašanje najbližnje bodočnosti, da dobe Japonci to trdnjava v roke.

Vsemu svetu je znano in razni ugledni listi so to že opetovano uglašali, da je Port Artur ena najmodnejših in najmodernejših zgrajenih in armiranih trdnjav na svetu. Navzle temu ni z vojaško strokovnjaka stališča izključeno, da bi bila taka trdnjava, dasi je zgrajena po najmodernejšem, vsem zahtevam odgovarajočem sistemu, varna pred vsakimi napadi, ali bolje rečeno, da bi mogla vsikdar uspešno kljubovati vsakemu kakršnemu koli napadu. Trdi se pa lahko, da take trdnjave, ako jo brani vojak-veščak, sovražnik pod navadnimi pogoji ne more zavzeti, popolnoma izključeno pa je, da bi jo zavzel s samo nekaterimi naskoki, zlasti ako ti naskoki niso kombinirani, to je, ako se ne izvrši zaeno z morske in kopne strani.

Poznato je, da so dosedaj napadale Port Artur samo japonske vojne ladje. Z ozirom na to torej lahko trdim, da o padcu portarturske trdnjave ni govorja, dokler se Japoncem ne bo posrečilo v najbližnji bližini ruske trdnjave izkrcati svoje vojaštvo, s kopne strani obkoliti Port Artur in ga pričeti oblegati po vseh pravilih vojne umetnosti.

Dokler se Japoncem ne bo to posrečilo, je naravnost abotno, govoriti o padcu, ali podaji Port Arturja. Japonsko brodovje samo ne bo nikdar povzročilo padca, še manj paizsili predajo portarturske trdnjave, to je tako

gotovo, kakor da bi bilo pribito!

A tudi v slučaju, da bi Japonci jeli oblegati Port Artur tudi na kopnem, je veliko vprašanje, ako bi se jim posrečilo po vztrajnih ljudih napadib, katere bi morala podpirati tudi vojna mornarica z morske strani, uspešno naskočiti trdnjavo in jo zavzeti. Vsak strokovnjak, kateremu je iz prakse znana ta ali ona pomorska trdnjava bude preje reklo »ne«, kakor »da«. Komur pa je znana, da tudi samo teoretično, ugodna lega in velikanske utrdbe Port Arturja, katere so zgradili najmodnejši ruski inženjerji z ogromnimi stroški, s katerimi rusa vlada ni malo štedila, ta mora pritrdiriti našemu prepričanju, da ni mogoče, da bi Japonci zavzeli Port Artur — seveda ako niso odločilne posebne izvenredno okolnosti! To mora vedeti vsak strokovnjak!

S tega stališča — s strogo vojaškostrokovnega — se torej dale pod gotovimi pogoji govoriti o padcu in predanju Port Arturja. To vedo dobro tudi razni »strokovnjaki«, ki pričujejo po raznolikih manj ali več Rusiji sovražnih listih svoja globokoumna razmišljevanja o položaju portarturske trdnjave. Vsi ti veščaki seveda najbolj živo žele, da bi bil Port Artur prisiljen se udati in da bi tej — skoro nepremagljivi ruski trdnjavi zagospodaril Japonec in da bi na njenem obzidju in njenih utrbah zaplapolal prapor »vzhajajočega solnce«. To bi bil kajpak triumf in tista z vsem gnevom sovražena Rusija, ki je še nedavno slovela kot prva vojaška sila na svetu, bi bila ponizana do tal! Und der Wunsch ist der Vater des Gedankens! Ker se z vojaško-strokovnega stališča dale stežka govoriti o eventualnosti padca portarturske trdnjave, jeli so razni listi pričevati »strokovnjaška mnenja«, da se bo Port Artur moral udati ne vsled sovražnih napadov, ampak — čujte

in strmite! — radi gladu in nedostajanja streljiva! Prisnavamo, da bi bil to argument, kateremu bi se ne dalo ugovarjati, in bi bila ta trditev na prvi pogled, zlasti ako se uvažuje, da je rusa vlada sama oficijelno izjavila, da ni bila pripravljena na vojno, kako verjetna. Prepričani smo, da je tem — sicer z nobenimi razlogi podprtih — trditvam vedena čitajočega občinstva brezpogojno verjela. In temu se končno ni čuditi! Čuditi pa se je, da so se našli možje, ki celo reflektojejo na naslov strokovnjaka, ki so si drznili — upogibajoč se svojemu šovinističkemu čustvovanju — posito namreč, da so zares strokovnjaki, za katere se izdajajo — prelepiti nepoučeno občinstvo s svojimi nestrokovnimi trditvami o resničnem položaju v Port Arturu in s tem še dobiti Rusiju na ugledu!

Veščak seveda ve prvi hip, v koliko so verjetne take in slične trditve. Vsakomur, ki je le količaj vojaško izobražen, mora biti znano, da je vsaka, strategično še takoj brez pomembna in neznačilna trdnjava prekrbljena tudi v času miru z živili in s streljivom vsaj za nekaj mesecov. Ako je pa trdnjava vsaj nekoliko večjega strategičnega pomena, je s provijantom in municijo preskrbljena za vse slučaje vsaj za eno leto. Eksponirane, zlasti pomorske trdnjave, ki služijo obenem kot vojna pristanišča, pa morajo biti na vsak način prekrbljene z vsem potrebnim za daje časa. Kar se tiče streljiva, je treba naglašati, da je vsaki trdnjavi obilo streliva na razpolago, da ga sploh v vsakem slučaju preje preostaje, kakor pa primankuje, za večje topove pa je sploh toliko municije v trdnjavi, kolikor strelov morejo vzdržati dotedjni topovi. In da so Rusi skrbeli, da je bil Port Artur zadostno založen z vsemi vojnimi

potrebščinami, dasi se niso nadejali vojne, o tem se ne more niti dvojni, zlasti ako se ve, da so celo vasi najmanjši ruski forti v Evropi vselej pripravljeni za vse slučaje. Zato je popolnoma izključeno, da nemogoče, da bi Rusom v Port Arturu nedostajalo živil in streljiva! Pa recimo, da bi bilo v prvem hipu zares piše skrbljeno za provijant in municijo v Port Arturu. Ali je mislit, da bi Rusi celo mesec, odkar traja vojna, držali roke križem in ne skrbeli za dopolnitve živil in streljiva? Uvaževati pa je tudi, da je Port Artur vendar zvezan z ostalo pokrajino z železnico, ki mu vsak dan lahko dovaža, karkoli potrebuje portartursko vojaštvo in prebivalstvo! Kako more potem pameten človek govoriti o gladu in pomankanju streljiva v Port Arturu, je nam neumljivo! O gladu in pomankanju streliva bi se vsaj nekoliko upravičeno dalo govoriti samo in edino v slučaju, da bi Japonci takoj po prvem napadu na Port Artur jeli to trdnjavo oblegati na suhem in na morju. Pod sedanjimi okoliščinami pa ne more biti govoraniti o gladu, niti o nedostajanju streljiva. Sicer pa je naše prepričanje to, da napad na Port Artur in njega zavzetje po Japoncih ni niti mislit! Treba je uvaževati, da so Japonci v zadnji japonsko-kitajski vojni leta 1894. oblegali Port Artur z mornarico in armado 25.000 mož eden cejl mesec, dasi ni bila takrat ta trdnjava tako utrjena, kakor je sedaj, in tudi ne tako armirana in dasi so jo branili — Kitajci! In sedaj, ko je Port Artur nova, vsem modernim tehničnim zahtevam ustrezajoča trdnjava, katero branijo Rusi, bi naj imeli Japonci ložje stališče? Kdo bi bil tako zaslepljen, da bi to trdil?

Caesar.

Z bojišča.

Na bojnom polju vlada sedaj navidezno — mir, vsaj poročil ni nobenih, ki jih nam javljala o velikih dogodkih. Ali je nastopila v razvoju

vojnih dogodkov na Dalnjem vztoku stagnacija? Na prvi hip bi človek to res misil! Ako se pa stvar temelji teje prevdari, se sprevidi, da je ta mir na bojišču sličen brezvtriju pred viharjem. Obe sovražni vojujoči se sili mirujeta navidezno na zunaj, v resnici pa se z naporom vseh svojih sil pripravljalata na prvi resni, morda celo odločilni spopad, utrujuta svoje posicije in skušata s premetenimi manevri druga drugo premotiti in preslepit o svojih načrtih in o svojih vojnih akcijah.

Rusi so že zdavnaj prekoračili reko Jalu in ni verjetno, da bi to svojo ugodno pozicijo zapustili, tembolj, ker so se že utaborili v mestu Andžu. Vendar se poroča, da so se te dni kar nenačoma umaknili iz pokrajine ob reki Jalu in odkorakali proti Galu. Kakor smo že rekli, ni ta vest prav nič verjetna. Najbrže so jo Rusi namenoma spravili med svet, da bi s tem premotili Japonce o svojih operacijah. Znano je namreč, da nimajo Japonci zbrane še dovolj močne armade v Koreji in da se še vsled tega nečelo meriti z Rusi v odločilni bitki. Zato se tudi še niso jeli pomikati proti reki Jalu. Vojne pozicije ob tej reki so zelo ugodne in katera sila jih bo preje zasedla, tista bo imela tudi boljše stališče pri vojnih operacijah. Ni torej dvoma, da hočejo Rusi Japonce premotiti, kakor da bi se umaknili iz obrežja Jalu, in bi s tem izvabili japonske vojaške oddelke v to pokrajino, kjer bi jih potem Rusi napadli in kot nepripravljeni lahko uničili. Če se bodo Japonci dali premotiti, to je seveda drugo vprašanje!

Kuropatkin na potu na Daljni vztok.

Kakor se poroča iz Petrograda, odpotuje vrhovni poveljnik ruske vojne sile na Dalnjem vztoku, general Kuropatkin 11. ali 12. t. m. na bojišče. Zajedno z njim se odpravita na bojno polje tudi princ Karagorjevič, ki je, kakor smo že poročali, imenovan za poveljnika kozaškega

LISTEK.

„Slovencu“ v odgovor.

Danes sem prejel dve „Slovenčevi“ številki od petka in od sobote, v katerih se omenjeni list zaganja v moj članek o Haecklu. Skoro se mi ne zdi vredno, odgovarjati na one napade, ker so prebedasti; dasi gospodom okoli „Slovenca“ nisem baš, kar se tie možganskih zmožnosti, posebno veliko zaupal, bi vendar ne bil misil, da so v stanu, tako skrupuča kot je ona notica v petkovem „Slovencu“, sobotni februarji pa tudi ni mnogo boljši, pričuti v svojem listu. Kaj hočejo povedati s tem, ako se norčujejo iz raznih znanstvenih resnic? Da se je človek razvil iz živali, in to gotovo iz opice, je danes prepričanje vseh učenjakov; to dandas velja med zoologi za tako dokazano stvar, kakor n. pr. da se zemlja vrti okoli svoje osi. Morda pride prihodnjič „Slovenec“ na misel tudi slednjemu oporekati; razlogov bi imel pač mnogo, ker se tudi slednje ne strinja z biblijo in z izreki rimskih nezmotljivev. Celo p. Wasmann, in ta je od vseh katoli-

ških mož gotovo najboljše podkovan v naravoslovju, je mnenja, da se je človek razvil iz živali. Pred par meseci sem se seznanil z Wasmannom ter sem imel priliko z njim mnogo razpravljati o teh problemih; mož mi je reklo, da lahko dokaže postanek človeka iz živali že iz sv. Avguština. Kar se pa tiče „Slovenčevega“ roganja, mu povem, da bi imel še vedno rajše mandriła za svojega prednika, kot pa kakega žegnanega nečistnika.

Pravi pendant k petkovi „Slovenčevi“ notici je sobotni februarji. „Slov.“ bi svetoval, naj se v prihodnje v enakih slučajih obrne na človeka, ki ima vsaj trohico naravoslovne izobrazbe, ker z lajki o znanstvenih vprašanjih debati, se mi zdi le nekoliko nevhvaležno. Pa za danes naj bo. Gospod, ki je pisal oni članek, sploh ne ve, kaj so „monere“. Monere so praživali brez jedra, in takih moner je Haeckel več opisal. Bathybius pa ni monera, ampak še neka nižja stopnja, koji pa po Haecklovih teorijih ni treba, da bi kdaj eksistiral. Svoje nazore o Bathybiju je Haeckel že zdavnaj opustil, da se je tu motil, ni čuda, ravno tako so se motili tudi vsi člani Challenger-ekspedicije.

„Slovenec“ menda zahteva od Haeckla, da naj bo nezmotljiv; to so vendar samo „sveti oče“ papež! Sicer so pa učenjaki že davno opustili tolmačenje Bathybija, da je to oborina mayca (Slovenčev člankar niti ne ve, da je kalcijev sulfat mayca!) Kaj je Bathybius, se še danes ne ve; prav lahko je mogoče, da je to nekakov „plasmodium“ kakor n. pr. aethalium septicum, kajti že Wyville Thomson, vodja Challenger-ekspedicije, je videl, da se Bathybius giblje in isto so opazovali v zadnjem času Römer, Schaudinn in Küenthal v Špicberghih. To je današnje stanje našega „znanja o Bathybiju, in trditev, da je to kaka „blamaža“ za Haeckla, je torej najgrša laž.

Kar se tiče napadov zastarelega Hisa s svojim nevrečnim parablastom (tako je His nazval neko tvorbo pri embrijonih, katere pa po današnjem stanju znanosti sploh ni) in že davno umrlega Sempera (ali so to morda oni „novejši učenjaki, kajih študij „Slovenec“ meni „mlademu dijaku“ tako očetovski priporoča?), „Slovenec“ le potrjuje moje besede, da so na Haeckela nasprotniki z vso silo navalili, da so pa naposled vsi onemogli. Za Hisove

ontogenetske principe se danes sploh nikdo več ne briga, Semperova polemika proti Haecklu (kakor tudi druge njegove polemike proti Goetheju itd.) pa je vobče znana kot jako nesrečna.

Paulsenovo knjigo, zdi se mi, si je „Slovenčev“ učenjak še omisil, ko je čital v mojem članku, da je „Paulsen Haeckla ostro napal“.* Svetoval bi mu, naj Paulsenov zagovor še enkrat dobro prečita. Ako to ni največja resignacija, ako kdo najprvo veli, da je škandal, da je izšla taka knjiga kot „Welträtsel“, v zagovoru pa to „škandalozno“ delo pozdravlja kot velik napredok! Vidi se, da „Slovenčev“ člankar ni posebno veliko znanstvenih razprav čital, ker ne razume zmista Paulsenovega zagovora, ki je vendar preklic comme il faut. Ali misli, da bo Paulsen svoje trditve tako preklicaval, kakor kak klerikalni urednik svoje razdalitve, ako se ga toži pri sodniji? „Slovenčeva“ argumentacija s Paulsenom je torej nesramno zavijanje, „Slovenec“ se tu sklicuje na besede, kajih je Paulsen par mesecev potem, ko jih je izrekel, preklical. (Konec prih.)

* Nekako tako sem se menda izrazil. Svojega članka žal nimam pri roki.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Tretji del.

XV.

Mara je sedela poleg Konrada in trepetajo poslušala, kar je pripovedoval o svojih doživljajih v vojni. Ovila je svoje roke okrog njegovega vrata in položila svojo glavo na njegovo ramo.

In Konrad je pripovedoval, kako je armada prišla na rusko Poljsko in bila navdušeno sprejeta, s kakimi težavami se je morala boriti pri Vilni in kako je trpela pri Smolensku, kjer je bil Konrad ranjen.

Več tednov sem ležal v bolniči, je pripovedoval Konrad. Ranjen sem bil na nogah, na glavi in na roki. Rane so se zacelile, samo desna roka je v komolec postala nepregibna.

Jokaje se je nagnila Mara nad počabileno roko jo poljubila in jo močila s svojimi solzami.

— Odpusti mi, Konrad, odpusti — jaz sem te gnala v vojno — jaz sem kriva te nesreče.

Konrad jo je potolažil z besed-

polka ob reki Jalu, in princ Bourbonski. Kakor se naglaša, ima sedaj Rusija približno četr milijona mož v Mandžurski in vojne operacije se bodo pričele po natanko določenem načrtu prve dni meseca aprila. Transport vojaščev se vrši vključno s marsikaterim nedostatkom pri želesnicu in drugim težkočam, popolnoma normalno. Vsak dan vozi 13 vlakov in vsak dan se pripelje približno 4000 vojakov na Daljni Vztoč. Sprva je vojna uprava sklenila, da ne sprejme nobenih prostovoljcev v armado, general Kuropatkin pa je izposloval, da sme sedaj vsakdo prostovoljno vstopiti v armado. Iz prostovoljcev se bodo sestavili posebni voji, ki se bodo izvezbali in nemudoma poslali na bojišče.

Državni zbor.

Dunaj, 6. marca. V torki, 8. t. m., se skliče zopet državni zbor. Pred sejo imajo posvetovanja: četvorni odsek nemških strank, nemška ljubljanska stranka, jugoslovanska in socialnodemokratska zveza.

Državni svetnik baron Braun †.

Dunaj, 5. marca. Bivši mnogoletni kabinetni ravnatelj cesarja Franca Jožeta, baron Braun, je danes umrl v svoji vili v Aussee-u. Cesarev zaupnik in svetovalec je bil 37 let. Vsled njegovega vpliva se je bilo poklicalo na krmilo Hohenwartovo ministrstvo, Slovanom najpravičnejša vlada.

Poostreni položaj na Ogrskem.

Budimpešta, 5. marca. V današnji seji je predložil ministrski predsednik grof Tisza že dolgo navedani predlog o izpremembi poslovnika, s čimer je poostenje političnega položaja prispeло do vrhuncu. Vsebino tega predloga smo že omenili v brzojavki. Opozicija je med čitanjem predloga viharno ugovarjala. Posl. Rakovszky je takoj začel nabirati podpise za tajno sejo toda ni dobil potrebnih 20 podpisov. Poslanci Okolicsani, Varady in Molnar so imeli svoje zaključne govore o rekrutni debati, nakar se je seja že ob 3. popoldne zaključila. — V političnih krogih niso pričakovali tako ostrih sredstev v Tisovem predlogu, zato je vse skrajno presečeno, kajti, ako ta predlog obvelja, je grof Tisza pravzaprav absolutni gospodar v deželi. Pri čitanju predloga ni ugovarjala hrupno samo Ugronova stranka, temveč tudi pričasni ljudske stranke in Apponyeve skupine. V Kossuthovi stranki sta dve strugi. Mlajši poslanci so odločno za to, da se stranka pridruži obstrukciji. Da se to prepreči, je poslala stranka deputacijo k ministrskemu predsedniku, naj svoj predlog ne uveljavi za stalni opravilnik, toda grof Tisza je odgovoril, da sedaj ni več časa za pogajanja. Jutri gre ministrski pred-

dami polnimi vroči ljubezni in potem pripovedoval dalje, kako je moral z drugimi iz bolnice odpuščenimi vojaki v trdi zimi peš iti od Smolenska na Vilno in od tam do Varšave in Draždanov. Strašni so bili ti doživljaji, marakdo je na potu omagal in obležal na cesti, le malo jih je prišlo čez mejo.

— V Draždanih sem bil na svojo prejšnjo odpuščen iz armade, je končal Konrad svoje pripovedovanje. Pustili so me, ker sem itak neporabljiv; vojak s poahljenem roku je nemogoč.

V sobi je zavladala tišina in čulo se je samo pritajeno ihtenje Damjanove Mare, katero je bil Konrad stisnil k sebi tako, kakor bi je nikdar več ne hotel izpustiti.

Mala družba v Damjanovi hiši je ostala zbrana do pozne noči in ni ničesar vedela o razburljivih vsteh, ki so se širile ta večer po Ljubljani. Razvedelo se je bilo, da je pri Mengšu nastal kmetski upor in da je bil neki orožnik ustreljen, da so kmetje pri Litiji naskočili s kosami, sekirami in kamni francoske finančarje in dva težko ranili in da se je zgordil nad Kranjem atantat na grofa Bertranda. Neki mladi mož,

sednik na Dunaj, da intervenira pri zaprisagi Khuena-Hedervaryja za ministra na dvoru. Svoj predlog bo utemeljeval v sredo v državnem zboru. — Kako je javno mnenje razburjeno proti grofu Tiszi, kaže najbolj dejstvo, da je mestno poglavarsvo določilo celo vrsto civilnih stražnikov za varstvo ministrskega predsednika. Ob potu iz ministrske palade do parlamenta bo nastavljen cel kordon stražnikov, kadar se ministrski predsednik polje v državni zbor.

Avstrija in Italija.

Rim, 6. marca. O sedanji vladu se govori, da je naklonjena Avstriji. To se hoče dokazati posebno s tem, ker je imenovala vlada v senat med drugimi tudi generala Baldisserra, katerega so prejšnje vlade preskakavale baš zaradi tega, ker je preveč zavzet za Avstrijo. General Baldisserra se je namreč bojeval pri Kraljevem gradu kot avstrijski ritmojster.

Vatikan in italijanska vlada.

Rim, 6. marca. Papež je imel te dni dolgotrajno posvetovanje s kardinalskim zborom ter izjavil, da prevzame sam vodstvo za priprave za mednarodno marijansko razstavo, da na ta način jasno pokaže vsem cerkvenim knezom, da rimsко-katoliška cerkev ne more dalje živeti v Italiji kot sovražnica na sovražnih tleh. Ta izpoved je vatikanske kroge hudo popariła.

Organizacija orožništva v Macedoniji.

Carigrad, 6. marca. Turška vlada se je nenačoma začela upirati reorganizaciji orožništva v Macedoniji v zmislu dogovora velesi. Na tozadnji memorandum poslanikov veleil je odgovorila turška vlada neprijazno ter pravi, da so sklepi veleil naperjeni proti suvereniteti sultanovi. Končno se še sklicuje, da je itak storila dovolj za reorganizacijo orožništva s tem, da je že pozvala belgijske in švedske častnike. Turški ugovori se seveda ne sprejmejo, temveč poslaniki odgovore pričakujemo.

Bolgarska in Rusija.

Sofija, 5. marca. Povodom oblatnice osvoboditve Bolgarske stamenjala knez Ferdinand in ruski car Nikolaj II. prisrčne brzojavke. Car je brzojavil, da ga bolgarske simpatije v času, ko je sovražnik Rusija izval, da je morala v svojo brambo potegniti meč, zelo vesele, ter izjavil, da bo Rusija prej kot slej neustrašno skrbela za mirni blagor po krvi in veri sorodnih ji balkanskih narodov.

Strah pred vojno v Perziji.

Petrograd, 6. marca. Iz Teherana se poroča, da je perzijska vlada zelo v skrbih, da bi se vojna raztegnila tudi nad njeno deželo. Za-

meščanski oblečen, je prijezdil od Radovljice. Pri neki gostilni na potu je zapazil grofa Bertranda in njegova spremljevalca. Nagloma je zablil v njegovih rokah samokres, počilo je in Bertrandov adjutant je bil, a povsem lahko, obstreljen na rami. Napadalec je zdirjal proti Ljubljani. Sicer sta bila takoj poslana za njim dva orožnika na konjih, a dohiteli ga nista mogla. Pač pa sta od ljudi izvedela, da je jezdil proti Ljubljani, kajti še v Št. Vidu sta orožnika dobila človeka, ki je videl tuje.

Naravno je, da je ta vest vzbudila v Ljubljani veliko ogorčenje in veliko vznemirjenje, zlasti ker je policija zopet vprizorila natančno preiskavo vseh gostiln in vseh hiš. Charles Nodier se je iz radovednosti pridružil policijskemu komisarju Toussaintu in ga spremjal po raznih gostilnah. A ves trud je bil brez uspeha in jezno so se vrnil patrulje v stražnico.

Nekaj posebnega sem pa vendar zapazil, je reklo Nodier policijskemu komisarju, ko sta šla iz gostilne, ki je bila tam, kjer je zdaj Medijatova hiša.

— Kaj ste zapazili? je osorno vprašal Toussaint.

radi tega je sklenila, da pošlje še 30.000 mož na afghanako mejo.

Dopisi.

Iz Mokronoga. Ni moja nava, pisati v časopise, a včasih se mora vendar kdo oglašiti, posebno sedaj, ko traja zimsko spanje. Pri nas ni posebnih novosti. Čuje se, da se v Št. Rupertu v sosedni dolini pripravlja obe stranki na hud boj pri občinskih volitvah ter da bo glavni in odločilni dan v ponedeljek, dne 7. t. m. Govori se pri nas, da je klerikalna stranka na mesto razumljivih mož postavila za kandidate nekaj kozlov. Tega pa ji ni zameriti, ker ima precej hribovskega terena. Pri nas sta pred kratkim pribelem dnevi dva fantiča iz Mirne napadla našega žendarmerijskega postajevodja g. Jelenca ter ga brez povoda hotela pobiti na tla. Oba sta bila aretirana ter se bodeta zagovarjala pri sodišču v Rudolfovem. Klerikalna stranka na Mirni jih gotovo pogreša, ker sta dva junaka člana katoliškega izobraževalnega društva. Da, ta katoliška izobrazba je nekaj posebnega. Pri nas v Mokronogu je odstopil g. Karel Sašelj, kot trški načelnik in blagajnik. Gosp. Sašelj je obče priljubljen vsled svoje dobročinstvenosti in odkritega, prijaznega značaja. Odstopil je valed tega, ker je nekdo drugi, ki je sicer "velika" oseba hrepel po tej časti. Za načelnika je bil na njegovo mesto izvoljen Franc Pencat, tovarnari, živinorejec in veleposestni proti kateri izvoliti pa je hud odpor med tržani ter se namerava vložiti pritožba na deželno vlado. Tržani o volitvih niso baje bili obveščeni ter se je volitev vrnila nekako med štirimi očmi. Da se tržani branijo novega tržnega predstojnika, ni vzrok to, ker je postal v zadnjem času ud klerikalne stranke, pač pa za to, ker je bil pred kratkim zaprl javna pota ter s tem izgubil zaupanje do trških prostorov. Proti tej zaprtiji se je poslala že pritožba na c. k. okrajno glavarstvo v Krškem. Si zdrav.

Od Savine. (Motu proprio) Oziraje se na zanimiv razpis v številki 40 "Slov. Naroda" z dne 19. februarja. Dovoljujem si sledenči nasvet proti odiranju revnega slovenskega kmeta od strani rimsko-katoliških duhovnikov pri pogrebih, porakah, krstih itd. v Vašem velenecenjem listu vsem kmetom in kmeticam najtoplejše priporočati. Ako v tvoji družini, ljubi kmet in kmetica, nemila smrtna kosa enega ali drugega člana pokosi, tvoj duhovnik pa tvoj tugo in žalost v to zlorabi, da Ti pogreb na nečuven način čez postavno mejo zaračuni in od tebe plačila zaheta, hiti takoj h. knjigotruču in si kupi knjigo "Štolnina", katera velja samo 23 v. V ti knjizi so vsi cerkveni stroški pri cerkevni opravilih na postavni podlagi v vseh razredih zabeleženi. Prečitaj knjizico pazljivo, pošči si razred, v katerega spadaš, ter pošči v tvoji kategoriji določeno postavno sveto duhovniku s knjizico vred, ter mu piši sledenči vrstice: Častiti g. župnik! Tukaj priloženi, na postavni podlagi določeni znesek si dovoljujem Vam poslati, ter iz srca obžalujem, da mi nijmogoče Vaši zahtevi ustreziti ter visoki Vaš račun poravnati. Premislite si mojo žalostno usodo: vsak dan mi po trikrat po štirikrat na uho črkva toliko in toliko kljunčkov in prosijo, naj jim iste s hrano zamašim. Vprašanje: Od kod vzeti? Leto ima 365, a letos pa celo 366 dni. Brez zamere: Jaz sem in ostanem revna kmetska para.

Udani faran: M. M.

— V soboci poleg hleva je dalo po parfumu, po finem parfumu, kakor ga rabijo samo fine dame — in take vendar ne hodijo v to furmansko gostilno in tudi ne prenočujejo v soboci poleg hleva.

Toussaint je obstal sredи pota, tako ga je to presezenilo.

— Da, da, moj ljubi komisar, se je smehl Nodier, jaz se na svoj nos lahko zanašam. Sicer pa se hitro prepričate, če sem govoril res nico. Kar nazaj pojrite.

Toussaint ni nidešar odgovoril. Zatopil se je v svoje misli in še nekaj časa poklical detektiva Roštan ter mu tihoma nekaj naredil. Detektiv je šel nazaj proti sumljivi gostilni, Toussaint pa je z Nodierjem nadaljeval svojo pot v mesto. Šla sta molče do sedanjega Turškega trga, kjer sta se v naglici ločila. Nodier, ki je stanoval v Recherjevi hiši, je šel domov. Tihi se je snechal in odpirajo vrata šepetal sam sebi:

— Ta parfum — ta parfum. — Jaz ga poznam — samo ne spominjam se. —

V tem hipu se je čul iz bližine strel in kmalu na to je pritekel v divjem diru mimo knežjega dvorca

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. marca.

— **Osebna vest.** Ministrski predsednik kot vodja pravosodnega ministra je imenoval notarskega kandidata Franca Stupica v Ljubljani za notarja v Tržiču.

— **Občinski svet** ima jutri sejo. Na dnevnem redu so poročila o letičnih dopolnilnih volitvah za občinski svet; o gradnji domobranske vojašnice in gospodarskega poslopja pri Švicariji; o napravi uličnih pojasnevalnih tablic; o konečnem obračunu za most čez Gradaščico; o napravi hodnikov ob škoškiem posetvu pri Sv. Petru; o kanalizaciji Šubičevih ulic do južne železnice; o konečnem obračunu cesar Franc Jožefovega mostu; o imenovanju novih ulic in trgov; o povišanju remunerasije pomožnim učiteljem na višji deklinski šoli; o uporabi dotacije na dve šolab; o obsajenju nekaterih barjanskih cest z drevjem, o prošnji "Glasbene Matice" za odpis zaostale vodarine; o prošnji nekake pomožnega uradnika za bolniško podporo.

— **Klerikalni kandidat** za deželnozborski mandat kmetskih občin kranjskega, škoških in trškega okraja je France Demšar, župan v Selcih. Potegovali so se za ta mandat tehant Koblar, kanonik Karlin in pasar Kregar. Klerikalci niso vedeli, za koga bi se odločili in da bi ne bil izmed teh treh nihče razdaljen so izbrali Demšarja. Tima nima prav nikakih zmožnosti in je tudi kot gospodar to, kar se navadno imenuje "zanikerni kmet".

— **Kdo žre?** Prosimo vse prijatelje in neprijatelje, naj vzemo v roke zadnjo številko "Domoljuba". Marsikdo se bo sicer težko premagal, vzeti ta nečedni list v roke, ali naj se premaga, kajti čital bo nekaj zanimivega. Na prvi strani "Domoljuba", in sicer v drugi koloni je v članku "Kdo žre" čitati: "... Kdo torej žre, je jasno. Fran Šuklje, c. k. dvorni svetnik, državni poslaneč..." Šuklje naj prime Nacetu Žitnika za ušes, da ga tako ne smrtno kompromitira. Sicer pa je tudi to izvrstno, da prinaša "Domoljube" sredi svojega članka "Kdo žre" podobo Fr. Šukljeta. E. g. Šuklje, ti "Domoljubovi" farji so vse hudičevi in kdo ve, kaj nameravajo z Vami, da so začeli delati s takimi — služlj!

— **Ubogi orožniki.** V soboto se je "Slovenec" spravil nad orožnike. Trda in neprjetna je služba orožnika; plače je malo, dela pa mnogo in časih prav odijoznega. Vobče se mora tudi redi, da izvršujejo orožniki svojo službo vestevo in nepristransko in če se kje kaj načnega primeri, zadostuje pritožba, da se napravi red. Pri "Slovencu" pa orožniki niso v milosti in v so-

človek in hitel čez Turški trg. Za njim je teklo nekaj vojakov, katerim so se pridružili iz stražnice došli redarji. Tudi Nodier je šel za njimi in jih je došel na Bregu. Tam je izvedel, da je pri hiši, kjer je bilo nastaneno vojaško zapovedništvo — na vogalu Hl. Štefanje ulic in Građišča, kjer je bila pozneje kadetna šola oziroma topničarsko zapovedništvo — videla straža neznanega človeka, ki je skočil z okna in zbežal v mesto. Straža je za njim ustrelila, a ga ni zadeila.

— V tisti sobi je bil, kjer so spravljeni mobilizacijski načrti, je pripovedoval straže vodja. Morda je to nečerte ukradel.

— In kje je tat zdaj?

— V Ljubljano je skočil.

Odvezlali so ved dolnov, katerih je bilo tedaj vse polno ob Bregu in preiskali obe obrežji Ljubljance, a tatu niso mogli najti. V tem je šel Toussaint na vojaško zapovedništvo in tam se je dognalo, da so bili res ukradeni mobilizacijski načrti.

— Vihar se bliža, ekselencia, je reklo namestniku generalnega gubernatorja, ki je bil tudi prišel na mesto, velik vihar se bliža — kdo ve, če ga prestanemo.

boto so se klerikalci nanje spravili in jih vsestransko opsovali. In mi se temu nič ne čudimo. Orožniki so po svojem poklicu dolžni vse lumpe preganjati in lumpje jim seveda niso zato hvaležni. Da »Slovenčevci« niso zadovoljni z orožniki, ki izpoljujejo avojo dolžnosti vestevo in pošteno celo napram klerikalnim županom, kadar store kako lumperijo, to je pač naravno — in zato se orožniki tudi ne bodo zmenili za »Slovenčevce« sramotjenja. Saj bi bilo zanje le žalostno, ko bi jih hvalili taki ljudje, kakor so klerikalci.

— **Sveti katoliško vero** nam hočejo liberalci ukrasti. — Krščanski može, na noge, da se rečimo! — To je bojni klic kaplana Jarca v Slavini o priliki tamoznjih občinskih volitev. Kakor netopir se plazi v mraku po vasih s svojim generalnim štabom ter desnim pobočnikom, mežnarjem Penkom ter razburja mirne občane s svojim blaznim fan

slili so, da že umrje, zato pa so se baje celo polastili že nekaj njegovega denarja. Ali mož je bil okreval, sedva v veliko nevoljo onih, ki hrenjujo po zlatu in srebru ter po bankovih. Sedaj se bije hoj za oni denar. Skrb za ubogega starčka, da bi kmalu umrl, gre celo tako daleč, da mu ne privoščijo niti zdravniške pomoci tolifikat, kolikorkrat bi hotel. Se menda bojijo, da bi ne bili preveči zdravniški stroški — da ne bi ostalo premalo.

— „Gorenjec“ je razpisal na grado 20 K za najboljšo podobo kranjskega tehanta Koblarja. Karikaturisti, na noge! Hvalenejšega predmeta za karikaturo ni dobiti!

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri v torek se upraviči izvrstna češka drama »V tujem zraku«, ki jo je spisal Šimaček, eden izmed prvih čeških dramatikov realistov. Drama, ki je lani dosegla v Berolini sijajen uspeh, bo gotovo zanimala tudi naše občinstvo po svoji vsebini in s svojimi originalnimi značaji iz življenja umetnikov. Glavno vlogo igra gdđ. Růčková, poleg nje pa imajo velike vloge g. Verovšek, g. Boleska in g. Čonskij. Opozorjam, da je drama »V tujem zraku« zadnja slovanska noviteta letosnjega repertoira.

— **Slovensko gledališče.** Kar smo povedali o premjeri »Podkriževace«, to velja vso tudi za sobotno reprizo te igre. Pripomniti pa moramo eno: poskus z dijalektom se ni posredil. Kar je bilo osebja na odru, vsak je jezik po svoje pačil, tako da se sploh ne more govoriti o kakem določnem dijalektu. Sicer pa je po našem prepričanju popolnoma nepotrebno in nemiselno, da se spravljam dijalekti na oder. Nemec si res ne more mislit kmeta, ki bi govoril knjižni jezik in sicer zaradi tega ne, ker je med knjižno nemščino in med nemško ljudsko govorico tak razloček, da je uporaba dijalekta neizogibno potrebna. Pri nas pa ni tako. Jurčičevi kmetje govore vsi knjižno slovenščino in vendar jih vidi čitalatelj takorekoč žive pred sabo. Vzrok ne tiči samo v tem, da je poznal Jurčič kmeta tako temeljito, kakor noben drugi pisatelj, in natančno vedel, kako misli in se izraža ne samo v tem, da je znal Jurčič v knjižnem jeziku podajati sliko kmetske govorice, nego tudi v tem, da med knjižno slovenščino in med kranjsko ljudsko govorico ni takega razločka, kakor pri Nemcih. Zaradi tega ne tripi pri nas iluzija čisto nič, če govoré na odru kmetje in kmetice knjižni jezik — da je le tekst pisan v duhu slovenskega jezika, preprosto in naravno, kakor govore ljudje in da je le izgovaranje neprisiljeno in nespačeno. Da je to resnično, smo se prepričali že pri drugih igrah in mislimo da ne bo nič skodovalo, če ostane pri stari praksi. Čemu bi vedno le posnemali Nemci? Francozi bi se smejali, če bi kdo hotel vpeljati dijalekt v literaturo; v francoskih igrah govoré tudi kmetje vedao le knjižni jezik — ali tekst je pisau tako, da je kmetovo govorjenje naravnó, tako, kakor je pri nas Jurčič pisal. V tem tudi vsa skrivnost glede vpoprave dijalekta; mi pa bodimo veseli, da nam ni tega treba, česar se morajo posluževati Nemci, če naj ne tripi iluzija in če naj pride lokalni kolorit do veljave.

— **Ljubljanska kreditna banka** imela je danes dopoludne v gorenjih bančnih prostorih svoj četrtni redni občni zbor, pri katerem je po 20 delničarjih bilo zastopanih 1292 delnic. Zborovanje vodil je predsednik gospod Ivan Hribar, kot vladni zastopnik pa je načoč g. deželovladni svetnik marquis Gozani, kot zapisnikar pa g. c. kr. notar Plantan. Predsednik omenjal je v svojem ogovoru, da se je bančno delovanje gibalo lani skoraj v istih mejah kakor v predločem letu. Razmere bile so sicer nekoliko manj udobne, vendar izkazujejo računski sklep lep uspeh. Zahvaliti je to v prvi vrsti vestnemu delovanju bančnega uradništva, zlasti g. ravnatelju Pečanki in sedanjemu vodji celovške podružnice Skorovškemu. Celovška podružnica je pričela svoje delovanje z novim letom; našla je sicer v tamošnjih nemških krogih odpor iz političnih in konkurenčnih ozirov. Pred kratkim so bile pri tamošnji podružnici razbite napisne tablice; upamo pa, da se bo razburjanje kmalu poleglo. Sicer pa se ne udamo in smo prepričani, da bode nečeni uspehi na naši strani. Ravnatelj Pečanka poročal je potem v imenu upravnega sveta o preteklem poslovnem letu in o računskem sklepu pro 1903.

Ker se bode delničarjem dospolalo tiskano poročilo, omenjam le, da znaša čisti dobiček za pretečeno leto 107.324 krov 76 v, ki se vsled sklepa občnega zbora razdeli takole: 5000-34 K rezervnemu zakladu, 60.000 K delničarjem kot 6% dividenda, 4500-64 K kot tančieme upravnemu odboru, 2000 K pokojninskemu zakladu, 19.999-66 K kot izredna dotacija rezervnemu zakladu, 1000 K za dobrodelne namene, znesek 14.824-12 krov pa se prenese na novračun. Občni zbor vzel je poročilo in bilančno odobruje na znanje, isto tako tudi poročilo nadzorstvenega sveta. V upravnem odboru so bili soglasno izvoljeni gospodje: Župan Ivan Hribar, Josip Špitálský, Kornelij Gorup vitez Slavinski, Fr. Krasny, Ivan Knez, Fr. Kollmann, Ivan Tavčar, Urban Zupanec, Miroslav grof Kulmer, Milivoj Crnadak in Fran Arnold in nadzorstveni svet pa per acclamationem gg.: Josip Laverenčič, Gabrijel Jelovšek, Fran Mally, Fran Pavlin in Dragotin Vabič. Upravnemu odboru, zlasti njega predsedniku, in nadzorstvenemu svetu izrekla se je zahvala občnega zborna.

— **Narodna čitalnica v Ljubljani** je priredila včeraj zvečer s sedežovanjem društvene godbe »vinsko pokušnjo«. Pokušnja je bila nenavadno mnogoštevilno obiskana in razvila se je kmalu živahn zavava, kateri je poineje sledil tudi improviziran ples. Društvena godba je svirala marljivo in vztrajno in za služi vse priznanje. Prodajo se je vino v butelkah iz deželne kleti. Okusni arangement mnogoštevilnih buteljk sta izvršila čitalniška odbor in gospod Paternoster in Sjovic, razprodajo pa sta z veliko ljubeznostjo prevezeli gospa Gogolova in gospa Jelčanová.

— **Zadruga krojačev, klubčarjev itd. v Ljubljani** sklical je na poziv mestnega magistrata, shod pomočnikov v nedeljo, 6. t. m. v puntigamski pivarni, pri katerem se je sklenilo ustanoviti pomočniški zbor krojačkih, krznarskih in rokovičarskih pomočnikov. Izvolil se je v to svrhu odbor, ki pripravi pravila, da se ista predlože c. kr. deželnemu vladu. Obenem pa so se volili zastopniki pomočnikov, ki bodo zastopali na shodih krojaške zadruge svoje koristi ter stavili even-tuelne predloge.

— **Knjigoveško društvo** priredi v nedeljo, 13. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani »Puntigamske pivnice« (Turški trg) zabavni večer s petjem, godbo in šaljivo pošto. Prnjatelji društva se tem potom vijudno vabijo k mnogobrojni udeležbi. Vstopnina prosta.

— **Kočarju Andr. Škrabu na Igu** povila je njegova žena 4. t. m. trojčke, in sicer dečka in dve deklici. Otročki so kreplki, tudi žena je primeroma zdara samorevčina vlača v hiši, ker je že od preje troje otrok. P. n. gospo se prosijo za revno mater in njene otročice, kak milodar podleti, bodisi v perlu ali v denarju. Darila se hvaležno sprejemajo v ključarski delavnici g. A. Čeha v Wolfovih ulicah, odkoder se bodo svojemu namenu izročila.

— **Tatvina.** Ponoči od 2. na 3 t m ukradeno je bilo posestniku Martinu Škoda iz Most, iz zadnje sobe 115 K gotovine, nadalje 1 hlebec kruha, 30 mesenih klobas, 1 steklenica brinovca in 4 jajca. Tat se je priplazil v spalno sobo kjer je spala tudi domača dekla tej je iz kriilnega žepa vzel 20 vinjarjev in klijuč od sobe, s katerim je duri odpril in potem tatvino izvršil. Tatvine sumen je dinar Muha Jakobin iz Dobrunj kateri si je pridejal napadno ime »Lorenco Tomšič« in pod to tvrdko letos izvršil več ulomov.

— **Žrtva žganjevitja.** Čevalj Janez Globočnik je zelo ljubil žganje, popival je več dni zapored po raznih krčnah. Dne 5. t. m. so ga našli mrtvega v hlevu gostilnčarja Antona Gabrijelčiča na Brezjah; zadela ga je kap vsled nezmernega zauživanja žganja.

— **Strašen konec.** V soboto je paznik pri zgradbi tunela v Radovni, na strašen način ponesrešil. Eksplodiralo mu je 13 dinamitnih patron. Mazzori je bil raztrgan na kose; našli so od njega samo nogi in del ene roke.

— **Nenavaden samor.** 37letni posestnik I. Hutter blizu Židihovega na Kočevskem je bil že nekaj časa umobolen. Dne 2. t. m. je poslal svojo ženo iz sobe, potem pa vzel staro dledo, je nastavil na prsa in se tako zaletel v vrata. Dledo se mu je zabodlo globoko v sreč, da je bil mož v nekaterih trenotkih mrtev.

— **Samor.** V Gorici se je ustrelil stavni risar pri vodstvu bohinjske železnice Ivan Trilety z radi neozdravljive bolezni.

— **Graška policija.** Čudni značaji morajo biti varuh javnega miru in reda v najbolj nemškem mestu Gradcu. Te dni so zaprli policaja

Salhofersko, ki je bil član nevarne lovske družbe. Ravnokar pa poročajo graški listi, da so zaprli rederja Ulricha, ker je imel grečno razmerje z neko šolsko učenčko.

— **Aretovali** so v Trstu 45 let starega Ivana Manfreda z Tolminškega, bivšega občinskega tajnika v Dekanih v Istri. Manfredo je leta 1897. v Dekanih ponevilen nek dober in pobegnil na Reko; zdaj je tudi v Reki nekaj pogoljujal in vsled tega zbežal v Trst, kjer pa ga je prijela policeja.

— **Izpred tukajnjega poročnega sodišča.** Kot prvi je sedel na zatožni klopi Jožef Šabec, posestnik iz Hruševja, zaradi hudo delstva težke telesne poškodbe, ker je vdaril s pestjo Antonia Šabeca takoj po levem očesu, da mu je vsled tega za vselej vid oslabel. Ker so pa bile izpovede prič v protislovju, je poročno sodišče na predlog državnega pravništva v svrhu, da se iznova zashišijo pri kompetentnem sodišču na licu dejanja navzoče priče kakor tamonja izvedenca, razpravo na nedolgov čas preložilo. Popoludanska razprava proti Janezu in Francišku Pavlič zaradi hudo delstva tatvine, se je prestavila na prihodnji petek. Povabi se nanjo Janez Znidarič, krčmar iz Matenje vasi, da bo po zdravniških zvedenih preiskovan, jeli je njegovo poškodbo na roki, povzročeno po Janezu Pavliču, smatrati za težko ali za lahko.

— **Prijet tat.** Mestna policija je prijela včeraj brezposebna hlapca Mihaela Jakopina iz Javorja, občina Dobrunje, kateri je sumljiv, da je v noči od 2. na 3. t. m. se utihotaplil v hišo Matije Škoda v Mostah in mu ukradel 115 K denarja, 30 klobas, jajo in žganja in da je v noči dne 25. srečana vlomil v Predovičev zapestec v Vodmatu in pobral iz pušce ves denar. Tudi je Jakopin sumljiv, da je izvršil v Mostah več kurjih tatvin.

— **Konj ušel** je danes ponoči na Sv. Petru cesti fikarju Matevžu Oblaku, stanovanju na Rimski cesti št. 12 v trenotku, ko je ta hotel sestal na kozla. Oblak je padel s kozla, konj pa je dirjal z vozom, v katerem je bil neki gospod s svojo soprgo, proti Marijinem trgu. Gospod je med vožnjo skočil z voza in padel na cesto. Neki potnik, ki je prisel po Wolfovi ulicah, je konja pripel in vstavil.

— **S tira skočil** je v soboto ob 10. uri ponoči na južnem kolodvoru stroj, ki bi moral odpeljati brzovlak, vsled česar je imel vlak 20 minut zamude.

— **V Ameriko** se je odpeljalo 5. t. m. ponoči z južnega kolodvora 24 izselencev.

— **Na Westfalsko** se je včeraj odpeljalo 67 hrvaških delavcev.

— **Izgubljene in najdenе reči.** Marija Cotman, vdova, stanujoča na Krakovskem nasipu št. 10, je izgubila dne 5. t. m. v Šolskem drevoredu denarnico, v kateri je imela nad 12 K denarja. — Realec S. T. je izgubil včeraj zjutraj na poti od Mestnega trga, po Starem trgu in Sv. Florjanu ulicah srebrno žepno uro — Na poti od Dunajske ceste do Gradišča je bil včeraj izgubljen zlat obesek. — Na Bleiweisovi cesti je bila danes zjutraj najdena vozna plahita.

— **Na južnem kolodvoru najdenе reči.** V času od 27. srečana do 4 t. m. so bile na južnem kolodvoru najdena sledeča reči: kovčeg z obliko, dežnik in denarnica z manjšo sveto denarja.

— **Koncert društvene godbe** se vrši v sredo dne 9. t. m. v restavracijskih prostorih »Narodnega doma«. Začetek ob pol 8 uri zvečer. Vstop prost.

— **Hrvaške novice.** — Kmečki nemiri in nove volitve. Nedavno so bili hrvaški okrajni predstojniki sklicani na skupno posvetovanje zaradi kmečkih nemirov in eventualnih novih volitev. Banča želja je, naj bi predstojnik belovarskega okraja, Kukuljević Sakcinski, odstopil, ki je baje zakril zadnje nemire v tem kraju. Nove volitve bi bile potrebne v službu, da se ogrski državni zbor razpusti, ker pošlje hrvaški sabor iz svoje srede zastopnike v Budimpešto.

— **Hrvaška banica** in umetnost. Banica grofica Lila Pejačevič, ki je sprejela pokroviteljstvo hrvaškega umetniškega društva, je peljala deputacijo umetnikov k banu ter mu priporočila društvo v naklonjenost. Ban je deputacijo prisreno sprejel ter obljubil svojo pot moč — Istotako je obiskala banica zbirko domače industrije, ki jo pošlje dvorni založnik Berger na razstavo v St. Louis. Banica je pokazala svoje strokovno poznanje in zanimanje za hrvaško domačo industrijo.

— **Amaconke** v Zagrebu. V soboto so v Zagrebu peljali Parmovo opereto »Amaconke«. Kakor se namreč uvedlo v najbolj nemškem mestu Gradcu. Te dni so zaprli policaja

— **Predaja »Slovenskega Naroda«** prevzeja je v Kamniku g. Marija Ažman. Dalje je prevzela tvrdka Henrik Stauzer v Krškem.

— **Majnovejše novice.** — Grof Waldersee, feldmaršal nemške armade, je umrl v Hanovru 72 let star. Njegovo ime se je mnogo imenovalo za časa boksarske vstave na Kitajskem. Grof Waldersee je bil v tej ekspediciji vrhovni poveljnik.

— **Papeževa reforma.** — Papež je odredil, da se tajnik za konklate že imenuje za časa papeževega življenja, da ne nastane taka neprilika, kakršna se je prijetila pri zadnji papeževi volitvi, ko je izbrani tajnik Volpini na gloma umrl. Za takega tajnika se baje imenuje monsignor Gaspari.

— **Požar na Dunaju.** V soboto zvečer je nastal požar v II. nadstropju hiše št. 15 Werdertorgasse. V tem nadstropju sta nameči Kurz in Schlesinger svojo veliko zalogo perila. Požar se je takoj naglo razširil, da so prebivalci hoteli z balkona poskakati, vendar so jih ognejasci rešili. Škoda je več stotisoč kron.

— **Odvetnikova pozabljava v kazniva.** — Disciplinarni senat najvišjega sodnega dvora je razsodil, da je odvetnikova pozabljivost kršenje njegove stanovske dolnosti.

— **V milijoni se igrajo madjarski magnati.** — Kakor smo poročali, je dobil Bela pl. Justh v Monte Carlo pri igri 1 1/2 mil. krov. Sedaj pa ni zanimali le cele dobijene svote, temveč še več svojih stotisočakov.

— **Zadnjarska bolezna.** — Ravnatelj pomožnih uradov v ogrskem ministrstvu notranjih zadev, Kadar, ki je poveril 104.000 K uradnega denarja, je dobil 4 leta ječe.

— **Nesreča na Savi.** — Blizu Kragujevca se je prevrnil velik čoln, v katerem je bilo 18 oseb. Žene bivšega predsednika srbske skupščine, gospa Popović, neki draguljar, neki veleindustrijec iz Belgrada in več kmetov so utonuli.

— **Dreyfusova afera.** — Sodni dvor je sklenil, da se Dreyfusova zahleva po reviziji proglaša za dopustno; odredil se nova dopolnilna preiskava.

— **Pretkan slepar.** — Avstrijskega pisatelja (?) Jurija Ellera je v Londonu zaprli, ker je več londonški Nemci oslepili za večje svote, češ, da ga je minister Chamberlain nastavil z visoko plačo za ravnatelja, da vpliva na evropsko časopisje v priči logaritem.

— **Ruski častniki kot vuhuni prijeti.** — Na rusko-romunski meji so prijeli tri ruske častnike civilne preoblečenje, ker so sumljivi vohunstva.

— **Tri brezžične brzajoavne postaje** namerava napraviti avstrijsko trgovinsko ministrstvo, in sicer na Opčinah pri Trstu, na južni točki Istre in na otoku Visu. Ministrstvo je že naročilo Marconiju, naj napravi stroškovnik.

— **Boris Sarafov — poneverjalec?</b**

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 5. marca 1904.

Naložbeni papirji.

42% majeva renta

42% srebrna renta

4% avstr. kronska renta

4% zlata

4% ogrska kronska

4% zlata

4% posojilo dežele Kranjske

4% posojilo mesta Split

4% bos.-herc. žel. pos. 1902

4% češka dež. banka k. o.

4% ž. o.

4% zst. pismag. d. hip. b.

4% pešt. kom. k. o.

10% pr.

4% zast. pism. Innerst. hr.

4% ogrske cen.

dež. hr.

4% z. pis. ogr. hip. ban.

4% ob. ogr. lokalnih že- leznic d. dr.

4% ob. češke ind. banke

4% prior. Trst-Poreč lok. žel.

4% prior. dol. žel.

3% juž. žel. kup. 1/4/

4% avst. pos. za žel. p. o.

Srečke.

Srečke od 1. 1854

" " 1860/

" " 1864

" tizake

" zem. kred. I. emisije

" II.

" ogr. hip. banke

" srbske & frs. 100/

" turške

Basilika srečke

Kreditne

Inomoške

Krakovske

Ljubljanske

Avst. rud. križa

Ogr.

Rudolfove

Salcburške

Dunajske kom.

Delnice.

Južne železnice

Državne železnice

Avstr.-ogrske bančne delnice

Avstr. kreditne banke

Ograke

Zivnostenske

Premogokop v Mostu (Brux)

Alpinške montan

Praške žel. in dr.

Rims-Murški

Trbovljske prem. družbe

Avstr. orožne tovr. družbe

Češke sladkorne družbe

Valute.

C. kr. cekin

20 franki

20 marke

Sovereigns

Marke

Laški bankovci

Rubli

Dolarji

Efektiv.

Vzdružno.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 7. marca 1904.

Termin.

Pšenica za april za 50 kg K 8 63

Rž " "

Rž " "

Koruzna

Oves

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26

26